

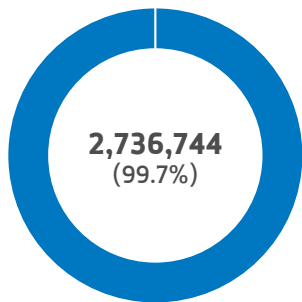
1

ทำความรู้จัก
กับ SME ไทย

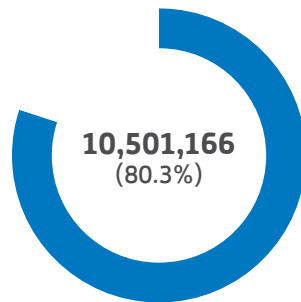
SME หรือชื่อเต็มๆ ว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งในด้านขนาด คือ ตั้งแต่ขนาดเล็กแบบร้านค้าเจ้าของคนเดียว ผู้ให้บริการ ผู้ส่งออก ไปจนถึงผู้ผลิตชิ้นส่วนให้กับบริษัทขนาดใหญ่ และด้านระดับการเติบโตของธุรกิจ รูปแบบการจัดตั้งกิจการ ตลอดจนระดับความรู้ของเจ้าของธุรกิจ เรียกได้ว่า ในทุกวัน แต่ละคนจะต้องเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SME แทบจะตลอดเวลา ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

โดยในปี 2557 ประเทศไทยมีจำนวน SME ทั้งสิ้น 2,736,744 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 99.7 เมื่อเทียบกับวิสาหกิจทั้งหมดของประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงานถึง 10,501,166 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.3 ของการจ้างงานทั้งหมด และสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 5,212,004 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 39.6 ของ GDP ประเทศ

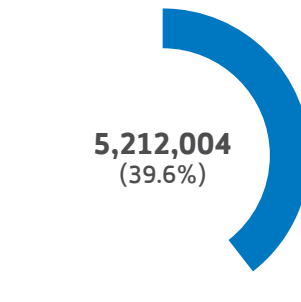
จำนวนผู้ประกอบการ SME (ราย)

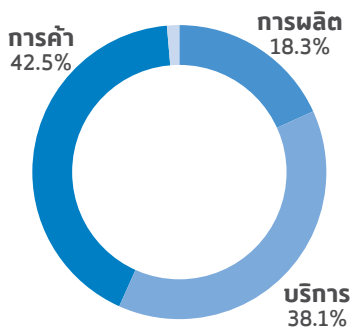
การจ้างงาน SME (คน)

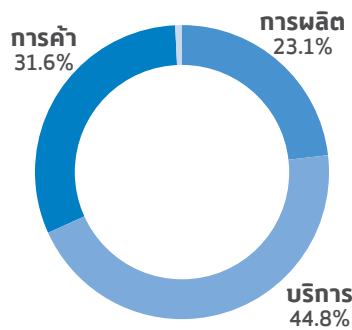
SME GDP (ล้านบาท)

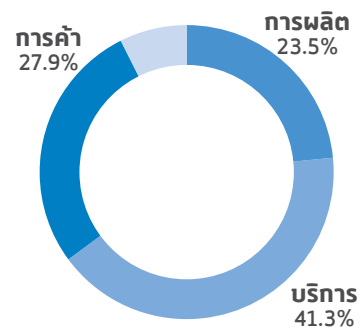
จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 ทำความรู้จักกับ SME ไทย

SME เกือบทั้งหมดเป็นธุรกิจขนาดเล็ก และส่วนใหญ่เป็นประเภท บุคคลธรรมดา

จากจำนวน SME ทั้งประเทศ 2,736,744 ราย มีเพียง 586,958 ราย เท่านั้น ที่จดทะเบียนนิติบุคคล หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 21.4 ของจำนวน SME ทั้งหมด โดยในกลุ่มที่จดทะเบียนนิติบุคคลนั้น แบ่งเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) ถึง 576,457 ราย นอกนั้นอีก 10,501 ราย เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise)

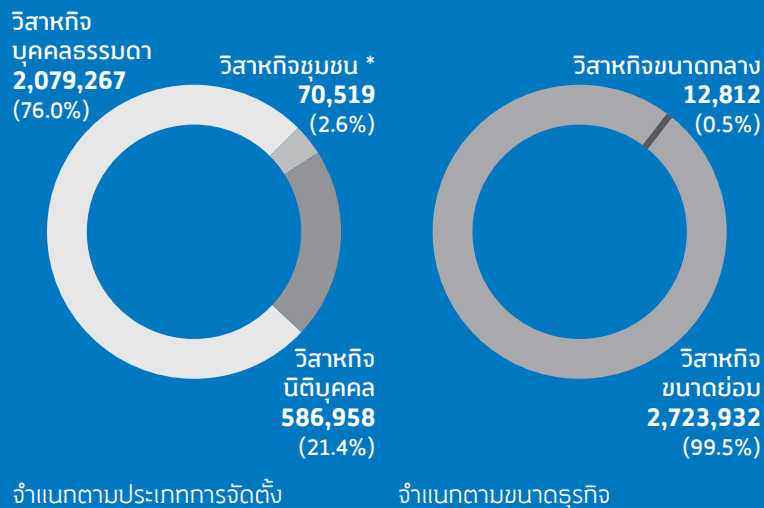
สำหรับผู้ประกอบการ SME อีก 2,079,267 ราย หรือประมาณร้อยละ 76.0 ของจำนวน SME ทั้งหมด เป็น SME ประเภทบุคคลธรรมดา ซึ่งแบ่งเป็นวิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 2,076,956 ราย วิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 2,311 ราย และกลุ่มสุดท้าย ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีจำนวน 70,519 ราย คิดเป็นเพียงร้อยละ 2.6 ของจำนวน SME ทั้งหมด

จะเห็นว่า แม้จะมี SME อยู่จำนวนมาก แต่เกือบทั้งหมดเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม โดยมีวิสาหกิจขนาดกลางเพียง 12,812 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.5 ของ SME ทั้งหมดเท่านั้น ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้ว จะมีสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางอยู่ที่ร้อยละ 5-10 นั้นสะท้อนให้เห็นข้อจำกัดมากมายที่ทำให้วิสาหกิจขนาดย่อมไม่สามารถเติบโตไปเป็นขนาดกลางได้ อาทิ การเข้าถึงเงินทุนเพื่อขยายกิจการ ข้อจำกัดด้านผลิตภาพและระบบบริหารจัดการ หรือปัญหาด้านการขยายตลาด ทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งการที่ประเทศไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางที่น้อยเกินไป หรือที่ OECD เรียกว่า “Missing Middle” นั้น เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางจัดเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากลสามารถใช้ประโยชน์จากการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และมีโอกาสสร้างสินค้านวัตกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้มากกว่า

“.. SME จดทะเบียนนิติบุคคล เพียง 586,958 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 21.4 ของ SME ทั้งหมดเท่านั้น ..”

“.. การที่ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางน้อยเกินไป หรือที่ OECD เรียกว่า Missing Middle เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ ..”

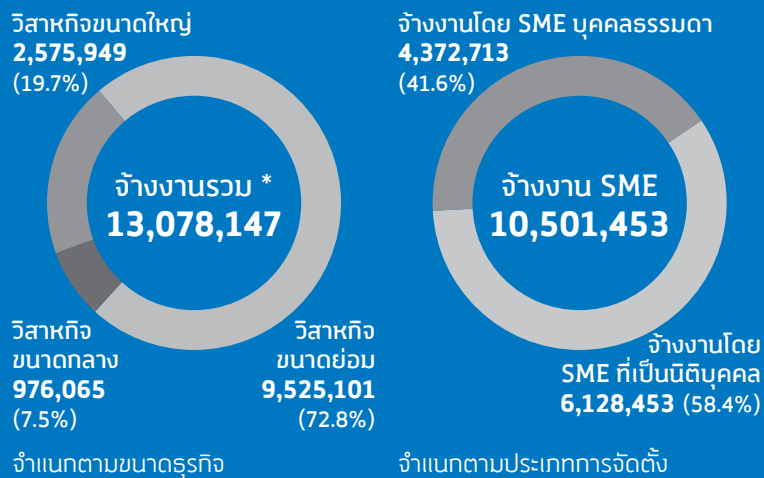
ภาพรวมจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2557

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

* ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน มาจากสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ภาพรวมการจ้างงาน SME ปี 2557

หมายเหตุ: * นับรวมการจ้างงานที่เกิดจากวิสาหกิจที่ไม่สามารถระบุขนาดได้ จำนวน 1,032 คน

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

SME ... แหล่งจ้างงานที่สำคัญของประเทศ

หากมองเรื่องการจ้างงานที่เกิดขึ้นในประเทศแล้ว คงไม่มีใครปฏิเสธบทบาทความสำคัญของ SME ได้อย่างแน่นอน เพราะในปี 2557 มีการจ้างงานทั้งหมด 13,078,147 คน แบ่งเป็นการจ้างงานโดยวิสาหกิจขนาดใหญ่ จำนวน 2,575,949 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 วิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน 976,065 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และวิสาหกิจขนาดย่อมถึง 9,525,101 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.8 ของการจ้างงานทั้งประเทศ

จะเห็นว่า กว่าร้อยละ 80 ของการจ้างงานทั้งประเทศ เกิดขึ้นจากธุรกิจ SME ถึง 10,501,166 คน โดยกระจายอยู่ในทุกสาขาอาชีพ และทุกสาขาอุตสาหกรรม ตั้งแต่ธุรกิจการเกษตรไปจนถึงภาคอุตสาหกรรมการผลิต ภาคการค้าและขนส่ง รวมถึงธุรกิจบริการต่างๆ อีกมากมาย

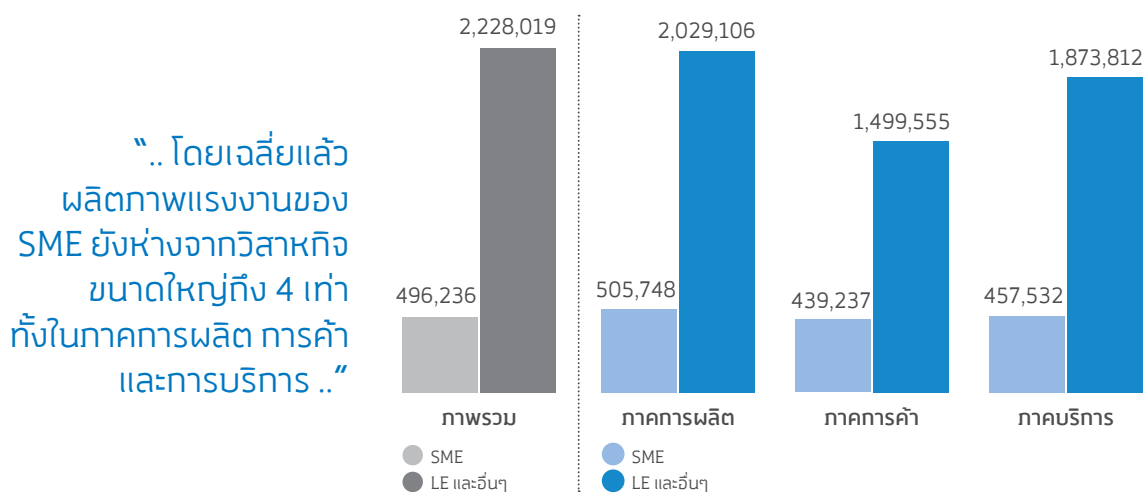
อย่างไรก็ตาม การจ้างงานในเชิงคุณภาพยังคงเป็นหนึ่งในปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของธุรกิจ ทั้งในส่วนของปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ และช่างเทคนิคเฉพาะทาง ตลอดจนข้อจำกัดเรื่องทักษะและความสามารถในเชิงธุรกิจของตัวเจ้าของกิจการเอง โดยปัญหาที่พบบ่อยนั้น มีตั้งแต่ปัญหาด้านภาษา ด้าน IT และคอมพิวเตอร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ ไปจนถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เป็นช่างฝีมือและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขตั้งแต่ระบบการศึกษา ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

“.. กว่าร้อยละ 80 ของการจ้างงานทั้งประเทศเป็นการจ้างงานที่เกิดขึ้นจากธุรกิจ SME ถึง 10,501,166 คน โดยกระจายอยู่ในทุกสาขาอาชีพ และทุกสาขาอุตสาหกรรม ..”

ผลิตภาพแรงงาน SME ยังห่างไกลจากวิสาหกิจขนาดใหญ่

มูลค่า GDP ต่อจำนวนแรงงาน หรือ “ผลิตภาพแรงงาน” ของ SME ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SME ซึ่งที่ผ่านมา แม้ผลิตภาพแรงงานของ SME จะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับผลิตภาพของวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยในปี 2557 ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยของ SME อยู่ที่ 496,236 บาท/คน/ปี ในขณะที่วิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) มีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยอยู่ที่ 2,228,019 บาท/คน/ปี

ผลิตภาพแรงงาน SME เทียบกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ (บาท/คน/ปี)

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการชะลอตัวของผลิตภาพแรงงานไทย โดยสัดส่วนการเติบโตด้านผลิตภาพต่อการเติบโตของกำลังแรงงานลดลงจาก 2.86 เท่า ในช่วงก่อนวิกฤตปี 2540 เหลือเพียง 1.56 เท่า ในช่วงหลังจากนั้น โดยมีสาเหตุหลักๆ มาจากการที่ 1) แรงงานเคลื่อนย้ายจากภาคอุตสาหกรรมและบริการไปสู่ภาคเกษตรและธุรกิจการเกษตรมากขึ้น ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และ 2) อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นยังคงเลือกที่จะใช้แรงงานต่างด้าวไร้ทักษะมากกว่าจะปรับเปลี่ยนธุรกิจไปใช้เครื่องจักร หรือปรับเปลี่ยนไปสู่อุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนหรือมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) สูงขึ้น¹ ทั้งหมดล้วนส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของผลิตภาพแรงงานของไทยเป็นอย่างมาก

¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานนโยบายการเงิน, กรกฎาคม 2556, หน้า 38-39.

SME ไทยยังพึ่งพาดตลาดส่งออกเก่า ไม่มองหาโอกาสใหม่

จากข้อมูลในปี 2557 พบว่า SME ไทยพึ่งพิงตลาดต่างประเทศอยู่พอสมควร โดยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME อยู่ที่ร้อยละ 36.8 เช่นเดียวกับการส่งออกโดยตรงของ SME ซึ่งมีมูลค่า 1,917,817 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26.3 ของมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ

หากมองในแง่จำนวนผู้ประกอบการส่งออก-นำเข้า จะเห็นว่า มี SME ส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ โดยในปี 2557 มีจำนวน SME ที่ส่งออกอยู่ที่ 24,543 ราย² ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 1 ของจำนวน SME ทั้งหมด

ในขณะที่มีจำนวน SME ที่เป็นผู้นำเข้า 46,124 ราย โดยนำเข้า 2,224,030.7 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 30.1 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ส่งผลให้เกิดการขาดดุลการค้าในส่วนของ SME จำนวน 306,213.6 ล้านบาท ในปี 2557

เห็นได้ชัดว่า SME ไทย ยังคงพึ่งพาการค้าขายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ มีผู้ประกอบการเพียงไม่กี่หมื่นรายเท่านั้นที่มีศักยภาพสำหรับตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังพบว่า SME ไทยยังยึดติดกับการพึ่งพาดตลาดคู่ค้าหลักๆ ในระบบเศรษฐกิจโลกเพียงไม่กี่ประเทศ อาทิ อาเซียน จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา โดยยังไม่สามารถเข้าถึงโอกาสในตลาดส่งออกใหม่ๆ ได้มากนัก ในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมาก หากประเทศคู่ค้าเหล่านั้นประสบปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

SME ไทยส่งออกแต่สินค้าขั้นพื้นฐานที่ใครๆ ก็ผลิตได้

จากข้อมูลปี 2557 SME ไทยส่งออกเป็นมูลค่า 1,917,817.1 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 8.3 เมื่อเทียบกับปี 2556 ที่ส่งออกได้ 1,771,464.2 ล้านบาท ทั้งนี้ ตลาดหลักที่สำคัญของ SME ไทย ยังคงเป็นคู่ค้าอย่างกลุ่มประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกอยู่ที่ร้อยละ 26.9 ร้อยละ 12.2 ร้อยละ 9.6 และร้อยละ 7.8 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2556 พบว่า มูลค่าการส่งออกของ SME ไทยเติบโตอย่างมากในทุกตลาดคู่ค้าสำคัญข้างต้น

“.. SME ไทยร้อยละ 90 ยังดำเนินธุรกิจอยู่ในประเทศ โดยไม่มีตลาดหรือลูกค้าในต่างประเทศ ในขณะที่ SME ที่มีลูกค้าในต่างประเทศอยู่บ้างก็จะมีกลุ่มลูกค้าในสัดส่วนที่น้อยมาก ..”

การสำรวจข้อมูล SME ภายใต้โครงการจัดทำข้อมูลเชิงเปรียบเทียบเพื่อการพัฒนา ประจำปี 2558 (Global Entrepreneurship Monitor: GEM)

² เฉพาะ SME ที่เป็นผู้ส่งออกโดยตรง และเกือบทั้งหมดจดทะเบียนนิติบุคคล

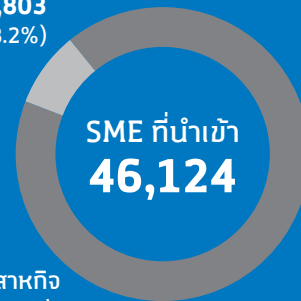
จำนวน SME ที่ส่งออกและนำเข้า ปี 2557 (ราย)

วิสาหกิจขนาดกลาง
2,874
(11.7%)

วิสาหกิจ
ขนาดย่อม
21,669
(88.3%)

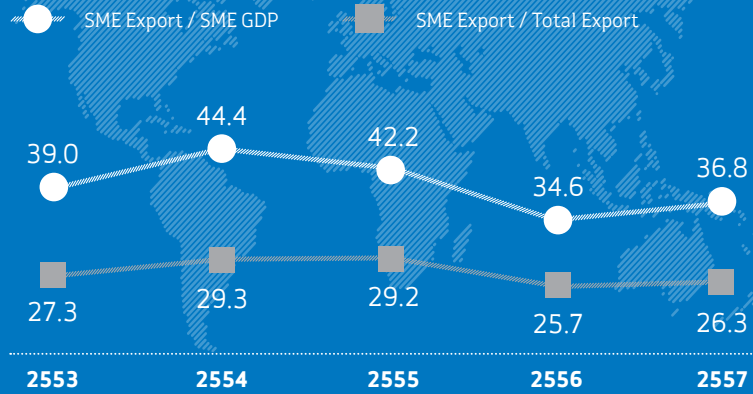
วิสาหกิจขนาดกลาง
3,803
(8.2%)

วิสาหกิจ
ขนาดย่อม
42,321
(91.8%)

“.. SME ไทยยังยึดติดกับการพึ่งพา
ตลาดคู่ค้าหลักๆ ในระบบเศรษฐกิจโลก
เพียงไม่กี่ประเทศ อาทิ จีน ญี่ปุ่น และ
สหรัฐฯ โดยไม่พยายามมองหาช่องทางและ
โอกาสในประเทศอื่นๆ ..”

สัดส่วนการส่งออก SME ต่อการส่งออกรวมและต่อ SME GDP
(ร้อยละ)

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดยตลาดอาเซียนขยายตัวร้อยละ 5.0 ตลาดจีนขยายตัวร้อยละ 10.8 ตลาดญี่ปุ่นขยายตัวร้อยละ 8.0 และตลาดสหรัฐอเมริกาเติบโตกว่าร้อยละ 10.5 สำหรับสินค้าส่งออก 5 อันดับแรกของ SME ไทย ได้แก่ 1) อัญมณีและเครื่องประดับ 2) พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก 3) เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ 4) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ และ 5) ยานยนต์และส่วนประกอบ

จะเห็นว่า สินค้าที่ SME ไทยส่งออกหลักๆ นั้น อยู่ในกลุ่มสินค้าพื้นฐาน (Non-Fuel Primary Commodities) และกลุ่มที่ใช้ทักษะและเทคโนโลยีในระดับกลาง (Medium Skill & Technology Intensive) โดยมีสัดส่วนร้อยละ 34.3 และ 18.9 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ในเชิงโครงสร้างส่งออกแล้ว SME ยังไม่สามารถยกระดับสินค้าส่งออกให้เป็นสินค้าประเภทที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้ ยังคงเป็นการส่งออกสินค้าขั้นพื้นฐาน ที่หลายๆ ประเทศผลิตได้ ส่งผลให้ SME ไม่สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกได้มากนัก

ในส่วนการนำเข้า ปี 2557 พบว่า SME ไทยนำเข้าสินค้า 2,224,030.7 ล้านบาท น้อยกว่าปี 2556 ที่นำเข้าประมาณ 2,387,806.5 ล้านบาท ร้อยละ 6.9 โดยมีตลาดนำเข้าหลักจากประเทศจีน ญี่ปุ่น อาเซียน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าที่ร้อยละ 27.9 ร้อยละ 14.8 ร้อยละ 13.0 และร้อยละ 6.5 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2556 จะพบว่า มูลค่าการนำเข้าของ SME ไทยหดตัวเกือบทุกตลาด มีเพียงตลาดจีนและอาเซียนเท่านั้น ที่ขยายตัวที่ร้อยละ 10.1 และร้อยละ 4.7 ในขณะที่ตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาคัดตัวที่ร้อยละ 1.6 และ 3.3 ตามลำดับ

สินค้านำเข้า 5 อันดับแรกของ SME ไทย ได้แก่ 1) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ 2) เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ 3) อัญมณีและเครื่องประดับ 4) พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก และ 5) เหล็กและเหล็กกล้า เมื่อดูสินค้านำเข้าจากประเภทปัจจัยการผลิตแล้ว เห็นได้ชัดว่า เกือบครึ่งหนึ่งของการนำเข้าของ SME เป็นการนำเข้าวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรม รองลงมา คือ สินค้าทุน (Capital Goods) และสินค้าเพื่อการอุปโภคและบริโภค (Consumer Goods) ที่ร้อยละ 31.4 และ 8.3 ตามลำดับ

ตลาดส่งออก 5 อันดับแรกของ SME ไทย ●

2557

สหรัฐอเมริกา

ส่งออก 148,606.0 (7.8%)
นำเข้า 144,319.7 (6.5%)

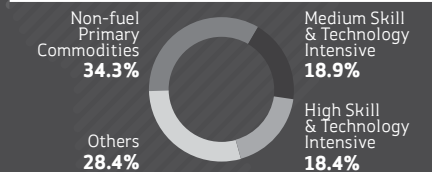
(หน่วย: ล้านบาท)

สินค้าส่งออก 5 อันดับแรก

ส่งออก SME
1,917,817.1
26.3%
ของส่งออกรวม

อัญมณีและเครื่องประดับ	261,552.7
พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก	187,654.3
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	140,707.8
อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	116,943.7
ยานยนต์ และส่วนประกอบ	109,213.2

จำแนกตามความเข้มข้นของปัจจัยการผลิต*

หมายเหตุ: * รายการสินค้าตามพิกัด Harmonized System สามารถจำแนกเป็นกลุ่มตามระดับความเข้มข้นของปัจจัยการผลิต (Level of Factor Intensity) ตามเกณฑ์ของ UNCTAD ได้ทั้งหมด 7 กลุ่ม ดังนี้

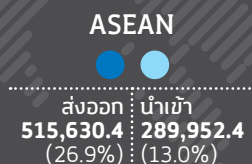
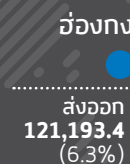
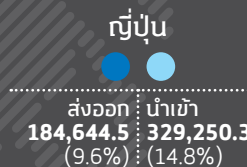
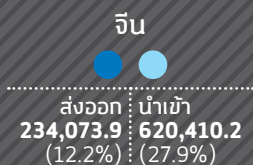
1. Non-Fuel Primary Commodities ได้แก่ แป้ง ข้าว น้ำตาล นำยาธรรมชาติ ยางแผ่นรมควัน สัตว์น้ำแช่แข็ง และมันสำปะหลัง เป็นต้น
2. Mineral Fuels เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ แปรงสีฟัน เทียนไข ดินสอ
3. Resource-Intensive Manufactures เช่น ซีเมนต์ สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ อัญมณีและเครื่องประดับ กระดาษ
4. Low Skill & Technology Intensive Manufactures อาทิ เหล็ก อุปกรณ์ก่อสร้าง รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ เครื่องยนต์
5. Medium Skill & Technology Intensive Manufactures อาทิ ยานยนต์และชิ้นส่วน อุปกรณ์ไฟฟ้า มอเตอร์ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก และผลิตภัณฑ์จากยาง
6. High Skill & Technology Intensive Manufactures เช่น เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์
7. กลุ่มอื่นๆ ที่ไม่สามารถแยกประเภทได้

ที่มา: กรมศุลกากร ประมวลผลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

● ตลาดนำเข้า 5 อันดับแรกของ SME ไทย

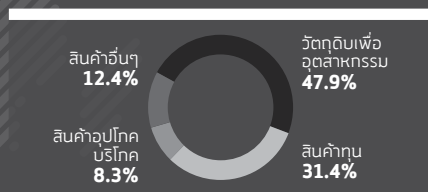
2557

สวีตเซอร์แลนด์

จำแนกตามความเข้มข้นของปัจจัยการผลิต** สินค้านำเข้า 5 อันดับแรก

(หน่วย: ล้านบาท)

อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	358,955.7
เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	326,319.0
ยานยนต์และเครื่องประดับ	280,948.5
พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก	109,899.3
เหล็กและเหล็กกล้า	103,198.2

นำเข้า SME
2,224,030.7
30.1%
ของนำเข้ารวม

หมายเหตุ: ** รายการสินค้านำเข้าตามพิกัด Harmonized System สามารถแบ่งเป็นกลุ่มตามประเภทของปัจจัยการผลิต (Level of Factor Intensity) ได้ทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่

1. สินค้ากลุ่มทุน ชิ้นส่วน และส่วนประกอบต่างๆ (Capital Goods)
2. สินค้าเพื่อการบริโภค (Consumer Goods) แบ่งเป็นสินค้าในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม และสินค้าอุปโภคอื่นๆ
3. เชื้อเพลิง (Fuels & Lubricants)
4. วัตถุดิบ (Raw Materials) แบ่งเป็นวัตถุดิบในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม และวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอื่นๆ
5. ขนส่ง (Transport) ได้แก่ อุปกรณ์ขนส่ง ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ
6. กลุ่มอื่นๆ ที่ไม่สามารถแยกประเภทได้

ที่มา: กรมศุลกากร ประมวลผลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม